

Regeringskansliet, Infrastrukturdepartementet

Promemoria om förordningen om stöd till regionala elektrifieringspiloter för tunga transporter

Er beteckning: I2021/02039

Sammanfattning

Länsstyrelsen ställer sig mycket positiv till förslaget att i samverkan med regioner, kommuner och näringsliv samordna arbetet med regionala elektrifieringspiloter i respektive län, och för detta få del av de administrativa medel som finns på anslaget.

För att underlätta, både för myndigheter och aktörer som avser att söka stöd, bedömer Länsstyrelsen att vissa aspekter av förslaget behöver förtydligas:

- I 3 § önskar Länsstyrelsen förtydligande av begreppet fossilfri vätgas utifrån ett systemperspektiv.
- I 4 § i förordningen bör det ges möjlighet att lämna stöd enligt fler paragrafer än artikel 36 a (kapitel 1) i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 för att fylla det behov som finns vid elektrifiering av tunga regionala transporter. Effektiv utbyggnad förutsätter utbyggnad på semi-publika eller icke-publika platser. Förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar, kan tjäna som ett positivt exempel som möjliggör stöd till vissa typer av semi-publika och icke-publika anläggningar (t ex GBER § 36, samt de minimis-stöd)

Gällande datadelning ser Länsstyrelsen ett behov av förtydligande och särskild skrivning om den data som avses som säkerställer användningen av densamma.

- För 6 § föreslår Länsstyrelsen att den inledande förankringen med länsstyrelse eller region stryks, till förmån för att Statens energimyndighet inhämtar yttrande av länsstyrelse som en del i bedömningsprocessen. Länsstyrelse får i uppdrag att upprätta yttrande i samråd med region och andra berörda aktörer. Detta tillvägagångssätt ligger mer i linje med promemorians avsikter och kan även förstärka den anda av samförstånd mellan länsstyrelser och regioner som har utmärkt mycket av arbetet med att ta fram de regionala elektrifieringslöftena.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att Statens energimyndighet får meddela föreskrifter om utförandet av denna förordning, för att på så sätt tydliggöra vilka urvalskriterier som ska gälla.

Övergripande synpunkter

Regeringen har inrättat en Elektrifieringskommission vars uppdrag är att påskynda elektrifieringen av transportsektorn som helhet. För att främja arbetet med de regionala godstransporterna lanserade Elektrifieringskommissionen våren 2021 initiativet elektrifieringslöfte. Länsstyrelserna har aktivt bidragit till elektrifieringskommissionens arbete samt deltagit i framtagandet av elektrifieringslöften, och välkomnar nu förslaget om statligt stöd till ladd- eller tankinfrastruktur för tunga fordon.

Länsstyrelserna föreslås få i uppdrag och finansiering för att samordna arbetet med de regionala elektrifieringspiloterna inom respektive län. Det kompletterar mycket väl länsstyrelsens arbete med att samordna och leda det regionala arbetet för att uppnå de energi- och klimatpolitiska målen, samt det uppdrag länsstyrelserna fick 2018 om att ta fram regionala planer för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel. Tillsammans med ett stort antal aktörer har Länsstyrelserna landet över implementerat strategier och handlingsplaner som stöd till kommunernas arbete med fysisk planering och därmed påskyndat en utbyggnad av infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel.

Uppdraget kompletterar även Länsstyrelsernas roll inom Klimatklivet, att stimulera regionala initiativ och stödja och vägleda de sökande samt informera om de regionala förutsättningar, program och strategier som finns. På så sätt har Länsstyrelserna bidragit till en kraftig utbyggnad av regional laddinfrastruktur sedan stödet infördes 2015.

Specifika synpunkter

Länsstyrelsen ställer sig mycket positiv till förslaget att i samverkan med regioner, kommuner och näringsliv samordna arbetet med regionala elektrifieringspiloter i respektive län, och för detta få del av de administrativa medel som finns på anslaget. Länsstyrelsens kunskap om regionala förhållanden skapar goda förutsättningar för att piloterna utformas på så sätt att de påskyndar elektrifieringen av den regionala godstrafiken inom länet.

Inom samverkansorganet Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning har Länsstyrelserna tillsammans diskuterat förslaget till förordning och hur man på bästa sätt kan stötta Energimyndigheten i dess utförande av stödet. Länsstyrelsen anser överlag att förslaget till förordning är tydligt och välstrukturerat. Men för att underlätta, både för myndigheter och aktörer som avser att söka stöd, bedömer vi att vissa aspekter av förslaget behöver förtydligas.

Synpunkter på 3 §

Enligt förslaget till förordning under ord och uttryck anges under pkt. 4 tankstation för fossilfri vätgas: en anordning för tankning som tillhandahåller fossilfri vätgas i en fast eller rörlig anläggning.

Vätgas produceras vanligtvis med hjälp av en elektrolysör som i processen använder en stor mängd elenergi. Om elen tas från elnätet kan den inte garanteras vara fossilfri, även om vätgasproducenten köper sig fri genom "grön el", eftersom det baseras på årsbehov och inte momentant uttag. Ska fossilfri vätgas garanteras, behöver anläggningen läggas exempelvis off-grid och använda el som uteslutande produceras från fossilfria energikällor. Även i det fall där el skulle tas från en förbränningsanläggning kan den inte ses som fossilfri då avfallsbränslet innehåller fossil energi.

Länsstyrelsen Östergötland önskar förtydligande av begreppet fossilfri vätgas utifrån ett systemperspektiv.

Synpunkter på 4 §

Enligt förslaget till förordning får stöd lämnas för att genomföra en regional elektrifieringspilot i enlighet med de villkor som anges i kapitel 1 och artikel 36 a i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Artikel 36 a är en ny artikel som tillkommit i samband med en ändring av Den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER), juli 2021. Artikel 36 a omfattar investeringsstöd för allmänt tillgänglig infrastruktur för laddning och/eller tankning av vägfordon med noll eller låga utsläpp.

Länsstyrelsen delar bedömningen att ladd- och tankstationer bör placeras utifrån var behov av laddningen finns utifrån ett användarperspektiv och därmed bidra till att påskynda elektrifieringen av den regionala distributionstrafiken. Men Länsstyrelsen ställer sig frågande till behovet av en kraftig utbyggnad av publika laddstationer för att komplettera laddning i depåer och logistikcentraler.

Utifrån elektrifieringslöftenas utformning och dess placering av potentiella elektrifieringspiloter, kan Länsstyrelsen konstatera att de ofta är av semi-publik eller icke-publik karaktär. Om det statliga stödet till regionala elektrifieringspiloter utformas på så sätt att den typen av anläggningar utestängs, befarar Länsstyrelsen att den önskvärda effekten inte kommer att uppnås. Förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar, kan tjäna som ett positivt exempel som möjliggör stöd till vissa typer av semi-publika och icke-publika anläggningar (t ex GBER § 36, samt de minimis-stöd).

Utöver karaktär av laddstation menar Länsstyrelsen Östergötland att laddningen inte enbart bör ses som en separat företeelse i piloter. En pilot inom detta område behöver både laddning och fordon, men även andra komponenter, som exempelvis drift och övervakning. Utöver förslaget om att ge stöd till nätförstärkning behöver stöd ges till flera delar än själva laddningen.

I förslaget anges även under förutsättningar för stöd att stödmottagararen ska dela fordonsladdnings- och tankningsrelaterade data om elektrifiering och optimerade logistikflöden. Det kan finnas en motvilja i att vilja dela data och här menar Länsstyrelsen att det kan behövas ett förtydligande om vilken data som avses samt en skrivning som tryggar inblandade i hur den kommer att tillgängliggöras och av vem den ska användas.

Synpunkter på 6 §

Enligt förslaget till förordning ska Statens energimyndighet pröva frågor om stöd och ge företräde åt regionala elektrifieringspiloter som har förankrats med en länsstyrelse eller en region. Vidare får Energimyndigheten vid behov inhämta synpunkter från länsstyrelser, regioner eller andra myndigheter.

Länsstyrelsen delar bedömningen att regionalt förankrade projekt som genomförs i samverkan mellan olika aktörer bör främjas. Men Länsstyrelsen anser att ansökningsförfarande behöver göras enklare för att underlätta för de aktörer som avser att söka stöd och undvika tveksamheter om det är länsstyrelse eller region som ska kontaktas. Vidare behöver den regionala förankringsprocessen förenklas för att tydliggöra rollfördelningen mellan länsstyrelse och region, samt förkorta bedömningsprocessen hos Statens energimyndighet. Därmed behöver inte begrepp som företräde och förankras definieras ytterligare.

Länsstyrelsen föreslår att den inledande förankringen med länsstyrelse eller region stryks, till förmån för att Statens energimyndighet inhämtar yttrande av länsstyrelse som en del i bedömningsprocessen. Länsstyrelse får i uppdrag att upprätta yttrande i samråd med region och andra berörda aktörer. Detta tillvägagångssätt ligger mer i linje med promemorians avsikter och kan även förstärka den anda av samförstånd mellan länsstyrelser och regioner som har utmärkt mycket av arbetet med att ta fram de regionala elektrifieringslöftena.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att Statens energimyndighet får meddela föreskrifter om utförandet av denna förordning, för att på så sätt tydliggöra vilka urvalskriterier som ska gälla.

Avslutande synpunkter

Länsstyrelsen i Skåne har tillsammans med länsstyrelserna i Uppsala, Stockholm och Västra Götaland fått i uppdrag att utifrån ett lokalt och regionalt perspektiv analysera samt redovisa effektsituationen på regional nivå i länen på kort och lång sikt. Uppdraget har utförts i samverkan med de andra länsstyrelserna samt Energimarknadsinspektionen.

I takt med att elektrifieringen av industrin och transportsektorn tar fart kommer efterfrågan på el att öka kraftigt. En god kommunikation mellan aktörer (användare, elnätsleverantörer, kommuner och myndigheter) är viktig för att säkra en god planering av ett ökat effektbehov. Länsstyrelsen ställer sig därför mycket positiv till att det i promemorian tydliggörs att det kan komma att finnas behov av att förstärka elnätet om det inte finns tillräcklig kapacitet på de platserna där laddstationerna behöver placeras, och att nätförstärkning till laddstationen bör kunna ingå i den infrastruktur som får stöd.

Beslutande

Beslutet har fattats av Länsråd Ann Holmlid med energi- och klimatstrateg Helena Engström som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.